

**Катеринопільська центральна
районна бібліотека**

**Сім найтрагічніших і
найромантичніших
легенд Черкащини.**

сmt.Катеринопіль-2015

Черкащина, край туристичний, легендарний має безліч місць, оповитих ореолом кохання. Зазвичай трагічного, нездійсненого. Народні легенди про нещасних закоханих, які не змогли поєднати свої серця є чи не с кожному населеному пункті. Вони передаються з покоління в покоління.

1. Корсунь- Шевченківський. “Ян і Наталка”

Стоїть у Корсунь-Шевченківському парку скульптура, що зображує дівчину та юнака. Було це років з двісті тому. Жила в Корсуні одна дуже багата й вельможна шляхетська родина. Єдиним спадкоємцем усіх родинних багатств був юнак Ян. Запала йому в душу проста корсунська дівчина Наталка, яка жила неподалік від панського маєтку. Довго закохані таємно зустрічалися в Корсунському парку, довго не наважувалися зізнатися батькам. Та сталося так, що панські слуги побачили їх разом і все розповіли Яновому батькові. Довелося хлопцеві розказати про своє кохання й попросити батькової згоди на шлюб. Та відповідь була однозначна: „Ні! Мало того, що вона селянка, та ще й українка, а ми поляки! Ти зіпсуєш собі життя!” Наталчині батьки також були не в захваті від доньчиного кохання: „Не візьме він тебе, обкрутить та й покине! А як і захоче взяти, то батьки не дадуть! Та й поляк він, чужого роду!” Зрозуміли Ян та Наталка, що не бачити їм щастя разом. “Як не бути нам удвох, то й жити нема для чого!” – вирішили закохані. У розпачі вони кинулися до високої скелі, що нависала над Россю й, узявшись за руки, стрибнули униз... А люди в пам'ять про їх кохання побудували на тій скелі гранітний монумент.

2. Тальне. Скеля Кохання

Ось що розповідає про неї місцева легенда. Було це давно, за панських часів. Покохав бідний селянин Степан племінницю графа Шувалова. Та й вона його не цуралася. Зустрічалися вони таємно. Та не дадуть злі люди добру й коханням житися, серцю бідному з багатим з'єднатися. Донесли графу Шувалову в самісінькі вуха: “Кохається ваша пані, та й ще з мужиком”. Розсердився граф, наказав своїм слугам Степана впіймати та й убити за те, що осмілювся графського роду доторкнутися. Схопили слуги Степана, а згодом і стратили. Дізналася молода пані, що заподіяв злий дядько з її коханням. Розповідали, вся в сльозах вибігла вона з воріт багатого маєтку та й зникла в лісі. А на ранок знайшли її тіло біля річки, над якою височіла горбата скеля; на ній засохли тоненькі цівочки крові. Скеля ніби плакала над розбитим коханням бідного парубка та багаті пані. До цього часу Склею Кохання зветься.

3. Куток села Угловатка Христинівського району – Тополя

Давно, ще за часів царизму, жив у цьому селі гарний та багатий хлопець. Не одне дівоче серце сохло за ним, але він покохав вдовину дочку Тетяну. Не такої невістки хотіла мати парубка. Не раз і не два говорила про це вона своєму синові. Але він у відповідь казав «Мамо, та моя Тетяна – найкраща. Білолиця, чорноброва і струнка, як тополя.» На краю села парубок посадив молоду тополь. Там і зустрічались закохані. Проте до вінця хлопець пішов з дочкою багатого господаря. А Тетяну востаннє бачили біля молоді тополі за селом. Обіймала її, як сестру, виливала їй свій біль і свою тугу. А потім зникла з села, ніхто не знає де вона ділася. Та й парубок не зазнав щастя з багатою дружиною, за яку батьки дали велике придане. Не було в них ні дітей, ані щастя. Йшов час, село розбудувалося, розрослося. Тільки на тому місці, де росте тополя, так ніхто й не побудувався. В жодного господаря не звелася рука зрубати це дерево. Навколо нього вирости нові дерева. Закохані зустрічаються під їхніми вітами.

4. Мотрин монастир

Неподалік від села Мельників у Холодноярському лісі, що в Чигиринському районі, розташований Мотронинський монастир. Стоїть він на високій горі серед дрімучих лісів, з усіх боків його оточують глибочезні, порослі столітніми дубами та кленами, яри. Одна з легенд розповідає, що дружина місцевого князя Мирослава, княжна Мотрона, в часи, що передували нашестю Батия, не діждавшись свого чоловіка з далекого походу, зібрала нові дружини і вирушила на його пошук. По дорозі зустріли якесь військо. І, можливо, через те, що була ніч, чи від того, що одне військо було в одязі, відібраному у ворогів, не впізнали одне одного, вони зішлись в жорстокій битві. Мотрона билася нарівні зі своїми дружинами і заколола не одного воїна, у тому числі й їхнього воєводу. Аж під ранок з'ясувалося, що “неприятельське” військо було дружиною Мирослава. Невтішна вдова, яка власноруч вбила коханого вирішила присвятити своє подальше життя служінню Господові. А монастир. Який вона заснувала. На її честь назвали Мотронинським.

5. Дівочі гори

Недалеко від Сахнівки, Корсунь-Шевченківського району, над самою Россю, здіймаються ввись гори. Одну з них в народі зовуть Дівочою, другу Пастушкою. Колись, ще в сиву давнину, на одній із гір було городище. І жила там дівчина-сирота – Пастушка. Якось через село проїжджали купці. Запримітили вони дівчину, і слава про неї полинула в далекі краї. Почув про те хан. Вирішив взяти дівчину за дружину. Та відмовила вона хану, мовляв, кохаю сільського коваля, а золото, срібло мені не потрібно.

Розлютився хан. І вирішив силою взяти Пастушку собі за дружину. Військо стало під городищем. Сили були нерівні, тож вирішила Пастушка скоритися хану.— Ось я прийшла, – гордо мовила дівчина загарбнику, – я виконала твою умову. Виконай свою – не руйнуй селище, не проливай кров. Присягнись богом, що підеш звідси, не причинивши зла. Накажи своїм воїнам збиратися назад. Хотів хан заволодіти дівчиною, ступив до неї. Відсахнулася Пастушка – і кинулася в урвище. Вдарив грім, розкололась гора навпіл, поглинувши і ханське шатро, дорогі килими, золото-срібло. Відтоді одну з гір називають Дівочою, а другу Пастушкою.. У серпневі ночі часто можна бачити дівчину. Вона спалахує зорею край неба і кидається униз, а слідом за нею котиться-лине передзвін ковальських молотів. То коваль кує зброю, щоб ніколи не забирали наречених...

6. Канів. Мар'їна гора

Було колись на місці сучасного Канева місто Родень. І жило у Родні багато молодих людей, які захищали наш край від нападників. У боях і численних вправах відточували вони своє уміння володіти зброєю. Найвправнішими були Богдан і Мар'яна. Під час боротьби із монголо-татарами захисники Родня мужньо захищали місто. Коли в нерівному бою загинув Богдан, Мар'яна організувала опір і разом із захисниками мужньо билась у яру біля Родня, а потім відступила на сусідню високу гору, де, щоб не здатись у полон кинулася вниз. З цього часу народ назвав яр і гору – Мар'їн яр і Мар'їна гора.

7. Річка Гірський Тікич

Колись давно на березі ріки жило велике плем'я. Люди займалися мисливством, рибалили, сіяли хліб. Коли нападав ворог, обороняли рідну землю, вмившись водою Тікича. І руки тоді наливалися силою хвиль весняних, стійкістю берегів. Але сталося нещастя: річка почала міліти. Липнева спека випивала воду, рвані островки піднімалися над різкими хвилями. Раптом із степового краю прийшов ворог. Вогнем палив небо, гнав у рабство жінок і дівчат. Коли люди прийшли до свого Тікича, він був нерухомий. Не було життєдайної води. І тоді все плем'я пішло до старого Любомира.— Скажи нам, наймудріший, як врятувати Тікича. Якщо він загине, то й нам щастя не відати. — заклкотіло людське море. Любомир підвівся — старий, як світ. Довго дивився в далеч, а потім, замислений, пішов у свою мазанку. Цілу ніч старого чекали, а коли запалала досвіток, він став перед людьми. Тиша запала між небом і землею.— Якщо знайдеться між вами десять юнаків і дівчат, які не пошкодують свого життя, свого кохання, віддадуть себе хвилям, — Тікич буде жити. Молоді серця стануть джерелами, що наповнять його русло. — промовив старий.— Я віддаю своє життя, дідусю. Кохання своє візьму з собою. Хай вічно живе на цих берегах пам'ять про велику людську любов. Прощайте, рідні, — промовила красуня Земляна і, тримаючи руку свого коханого Зірчана, майнула з високого урвища. Її прикладу послідували і інші молоді пари. Грізно зашумів Тікич, наливаючи яруги хвилями. Люди підходили до нього, черпали в долоні воду і йшли на захист рідної землі. Прогнали люди загарбників. А Тікич і досі шумить, сила хлопців дужих і врода дівчат схована у його глибинах.

Шановні друзі.

**Завітайте до Катеринопільської центральної районної бібліотеки
та ознайомтесь з книгами краєзнавчого фонду.**

Наша адреса:

вул...Леніна,46

сmt.Катеринопіль